

Den 14. oktober 2011

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Inspektion af det socialpsykiatriske
botilbud Skovsbovej
den 3. december 2009

OPFØLGNING

J.nr. 2009-3790-062/CBR

Indholdsfortegnelse

4.	Beboerne	2
4.2.1.	Medicininstruks mv.	2
4.2.2.	Psykiatrisk tilsyn	4
4.3.	Beskæftigelse	5
4.4.	Forplejning	7
4.7.	Alkohol og euforiserende stoffer	7
5.	Magtanvendelse og lukkede døre	7
5.1.	Lukkede døre og frisk luft	7
5.4.	Modtagne registreringer	8
6.1.	Normeringer og sammensætning.	9
6.2.	Vikarer og sygdom.....	9
7.1.	Svendborg Kommunes generelle tilsynskoncept	10
7.2.	Konkrete tilsyn på Skovsbovej.....	11
	Opfølgning	12
	Underretning	12

Den 25. maj 2011 afgav jeg endelig rapport om min inspektion den 3. december 2009 af det socialpsykiatriske botilbud Skovsbovej. I rapporten bad jeg om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har herefter modtaget en udtalelse med e-mail den 16. august 2011 med bilag hvori det oplyses at Svendborg Kommune har gennemlæst materialet og efter drøftelse med botilbuddet på Skovsbovej besvaret spørgsmålene.

Jeg skal herefter meddele følgende:

4. Beboerne

I rapporten antog jeg at der også kan være udenlandske statsborgere på Skovsbovej, og at alle beboere taler og forstår dansk i et omfang så de fungerer i hverdagen og bl.a. forstår de regler og politikker – udarbejdet på dansk – der gælder for beboere på Skovsbovej.

Svendborg Kommune har i udtalelsen af 16. august 2011 oplyst at der kan bo udenlandske statsborgere på Skovsbovej, og at alle beboere taler og forstår dansk i et omfang så hverdagen kan hænge sammen. Det kan dog være nødvendigt for Skovsbovej indimellem at bruge tolk, f.eks. til møder hvor borgerens handleplan skal tages op.

Jeg har noteret mig det oplyste.

4.2.1. Medicininstruks mv.

I rapporten gik jeg ud fra at ledelsen på Skovsbovej umiddelbart efter inspektionen indskærpede over for personalet at beboernes journaler skal opbevares i et aflåst skab.

Svendborg Kommune har i udtalelsen oplyst at fra 1. januar 2011 er alle beboerjournaler elektroniske, og at de gamle papirjournaler opbevares i et aflåst skab på et aflåst kontor.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Af den medicininstruks fra september 2008 som jeg modtog før inspektionen, fremgår det om bortskaffelse af medicin at medicin kan sendes til destruktion på apoteket, og at returmedicin til apoteket anbringes i "medicinkassen".

Som nævnt i rapporten har jeg i forbindelse med inspektioner flere gange udtalt at botilbud efter min opfattelse – for bl.a. at undgå eventuel tvivl om hvad der sker med restmedicin og heraf følgende uberettigede mistanker – bør sikre sig en kvittering fra apoteket, eventuelt blot i form af et stempel.

På den baggrund blev spørgsmålet om proceduren i forhold til restmedicin drøftet under inspektionen. Jeg anbefalede under inspektionen at Skovsbovej burde forsøge at indføre en procedure med kvittering fra apoteket for restmedicin.

Jeg bad om underretning om hvad min anbefaling ville give anledning til.

Svendborg Kommune har i udtalelsen oplyst at Skovsbovej ikke har indført en procedure med kvittering fra apoteket i forhold til restmedicin. Kommunen oplyser videre at der er rettet henvendelse til Svendborg Apotek for at høre om apoteket har aftaler med andre botilbud om kvittering for restmedicin hvilket apoteket ikke har. Apoteket vil ikke indgå en sådan aftale med kommunen da den er for tidskrævende. Svendborg Kommune har oplyst at det overvejes om der skal indføres en procedure der sikrer de involverede medarbejdere.

Inden jeg eventuelt foretager mig videre på dette punkt, beder jeg om underretning om resultatet af de ovennævnte overvejelser.

I rapporten bad jeg også om oplysninger om hvad "medicinkassen" omtalt i instruksen er, herunder om der er tale om en aflåst kasse, og hvem der har adgang/nøgler til denne.

Svendborg Kommune har i udtalelsen oplyst at Skovsbovej har en medicinkasse i hvert hus. Det er en aflåst kasse, og nøglen opbevares i det aflåste medicinskab. Kommunen har endvidere oplyst at Svendborg Apotek også har en nøgle, og at det udelukkende er personale med medicinbemyndigelse der har adgang til medicinskabet og til den aflåste medicinkasse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

4.2.2. Psykiatrisk tilsyn

Skovsbovej har en psykiatrisk lægekonsulent som kommer 4 timer om ugen og efter behov. Konsulenten varetager behandlingen af 31 beboere.

Under inspektionen og i min endelige rapport indgik spørgsmålet om et løbende psykiatrisk tilsyn – det vil sige tilsyn med beboeren når der ikke umiddelbart er et konkret behov for det.

Jeg henviste til rapport om inspektion den 14. juni 2007 af Socialpsykiatrisk Boform Visborggaard. Af rapporten fremgår bl.a. følgende:

”For at sikre en optimal lægelig behandling og deraf følgende trivsel for den enkelte, herunder for at undgå fejlmedicinering eller i værste fald at nogen "glemmes", er det en sikkerhed med psykiatriske tilsynsbesøg der ikke alene – eller i vidt omfang – er afhængigt af personalets iagttagelser. Jeg har noteret mig at der er en fast aftale om psykiatrisk tilsyn 2 timer om måneden, og at det efter ledelsens opfattelse er tilstrækkeligt. Jeg har ikke forudsætninger for at vurdere behovet for psykiatriske tilsyn nærmere, men som jeg tilkendegav under inspektionen, forekommer 2 timers psykiatrisk tilsyn om måneden til 46 patienter der alle har psykiske lidelser, mig umiddelbart at være meget lidt.

Selv om ledelsen har givet udtryk for at behovet for tilsyn kan dækkes med 2 timer om måneden, beder jeg derfor om regionens bemærkninger til omfanget af det psykiatriske tilsyn. Jeg beder i den forbindelse regionen om at oplyse om omfanget af tilsyn på regionens øvrige socialpsykiatriske boformer”.

Jeg bad i rapporten om at få oplyst om det tildelte antal timer ansås for tilstrækkeligt til at imødekomme behovet for psykiatrisk tilsyn på Skovsbovej.

Endvidere bad jeg om eventuelle yderligere bemærkninger til det psykiatriske tilsyn på Skovsbovej.

Svendborg Kommune har i udtalelsen oplyst at kommunen ikke har psykiatriske tilsyn. Kommunen har endvidere oplyst at Skovsbovej i 2011 har haft tilsyn fra embedslægerne via Sundhedsstyrelsen. Kommunen skriver videre at rapporten som Skovsbovej

skrev, og den endelige rapport fra embedslægeinstitutionen, er sendt med kommunens udtalelse til mig.

Jeg har modtaget rapporten af 14. januar 2011 som Skovsbovej har udarbejdet til embedslægerne. Den endelige rapport fra embedslægeinstitutionen har jeg ikke fået, og den beder jeg om at modtage.

Svendborg Kommune har i udtalelsen af 16. august 2011 oplyst at der ikke er et psykiatrisk tilsyn.

Samtidig har jeg fra Skovsbovejs redegørelse af 14. januar 2011 (s. 5) til embedslægerne noteret mig at en speciellægekonsulent i 2009 og 2010 udarbejdede "en status på alle beboere".

Jeg forstår umiddelbart at denne "status" er en form for løbende psykiatrisk tilsyn med de enkelte beboere der er udført uafhængigt af embedslægernes henvendelse vedrørende perioden fra 1. januar 2009 til den 30. juni 2009. Jeg forstår endvidere at en sådan "status" foretages løbende, f.eks. årligt. Dette beder jeg Svendborg Kommune om bemærkninger til.

Jeg gentager mit spørgsmål om timeantallet for den psykiatriske konsulent anses for tilstrækkeligt.

4.3. Beskæftigelse

Jeg gik i min rapport ud fra at der i fornødent omfang er personale på Skovsbovej der kan vejlede om brugen af motionsudstyr sådan at skader undgås.

Svendborg Kommune har bekræftet min antagelse og oplyst at Skovsbovej har medarbejdere der er i stand til at rådgive de beboere der måtte ønske at træne med motionsredskaberne.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Under inspektionen oplyste Skovsbovej bl.a. at 7 beboere på inspektionstidspunktet var tilknyttet et beskyttet værksted i Kværndrup ("Montagen").

Jeg gik i den endelige rapport ud fra at beboere på Skovsbovej – ud over arbejde i "Montagen" – også har mulighed for at deltage i individuelle tilbud mv. uden for botilbuddet, f.eks. undervisning på Voksen Uddannelsescenter (VUC) eller lignende.

Svendborg Kommune har bekræftet min antagelse og oplyst at alle beboere på Skovsbovej har mulighed for at deltage i aktivitets- og samværstilbud som kommunen råder over. Kommunen har endvidere oplyst at der er et fint samarbejde med VUC og CSV hvor enkelte beboere f.eks. modtager individuel it-undervisning.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Under inspektionen blev det oplyst at Skovsbovej ikke arrangerer længere ferieture. Tidligere havde man haft længere ferieture over flere hverdage (mandag til fredag), men der var opstået uenighed mellem ledelse og personale om aflønningen, herunder tillæg. Personalet ønskede efter det oplyste løn for 16 timer (i stedet for 8 timer) samt fri dagen før og efter en længere rejse.

Jeg bad i den endelige rapport om oplysninger om hvorvidt problemet nu var løst således at der kan arrangeres længere ferieture for beboerne.

I forlængelse heraf bad jeg om oplysninger om hvorvidt Skovsbovej hjælper beboere, der har behov for det, med at spare op til sådanne eventuelle længere ferieture.

Svendborg Kommune har oplyst at der ikke er etableret længere ferieture for beboerne. Kommunen er ved at gennemgå de lokalaftaler som Skovsbovej indgik da det var et regionalt tilbud, med de lokalaftaler som de faglige organisationer har lavet med kommunen. Kommunen mener det er sandsynligt at nogle af de tidligere lokalaftaler vil blive opsagt.

Kommunen har endvidere oplyst at kontaktpersonerne støtter de beboere der ønsker at spare op til eksempelvis ferieture. Det kan dreje sig om at hjælpe beboeren til at gå i banken og få oprettet en opsparingskonto til formålet.

Jeg beder om underretning om resultatet af gennemgangen af lokalaftalerne.

Jeg har noteret mig det oplyste om opsparing til eksempelvis ferieture mv.

4.4. Forplejning

Jeg gik ud fra at personalet på Skovsbovej rådgiver beboerne om deres valg i forbindelse med forbrug af slik, sodavand og cigaretter, og at der – som Skovsbovej bl.a. oplyste om i forhold til en beboers rygning – kan laves aftaler med beboerne om administration af sådant forbrug.

Kommunen har i udtalelsen oplyst at personalet på Skovsbovej er i stand til at vejlede beboerne om sundhed, herunder hensigtsmæssig kost, rygning, alkohol, motion m.m., og at Skovsbovej i sjældne tilfælde, hvis det er nødvendigt, kan lave aftale med en beboer om at personalet styrer rygning eller spisning.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette punkt.

4.7. Alkohol og euforiserende stoffer

Jeg forstod at botilbuddet er opmærksom på eventuelle misbrugsproblemer på Skovsbovej, og jeg gik i min endelige rapport ud fra at der ydes støtte, vejledning og behandling.

Jeg anbefalede Svendborg Kommune at overveje at tage spørgsmålet om misbrug af alkohol og stoffer med i tilsynsmanualen.

Svendborg Kommune har i udtalelsen oplyst at personalet er opmærksom på eventuelle misbrugsproblematikker og kan vejlede beboerne i fornødent omfang. Derudover samarbejdes der med misbrugsbehandlingen i Svendborg Kommune når en beboer har brug for det.

Jeg har noteret mig det oplyste. Imidlertid har kommunen ikke forholdt sig til min anbefaling om at tage spørgsmålet om misbrug af alkohol og stoffer med i tilsynsmanualen. Jeg beder om Svendborg Kommunes bemærkninger hertil.

5. Magtanvendelse og lukkede døre

5.1. Lukkede døre og frisk luft

Jeg gik i min endelige rapport ud fra at beboerne på Skovsbovej kan lukke sig ud gennem yderdørene hvis de ønsker det.

Kommunen har bekræftet min antagelse.

5.4. Modtagne registreringer

I min rapport gennemgik jeg bl.a. en sag om magtanvendelse den 9. november 2007.

Uanset at jeg ikke kunne se i hvilket omfang der var tale om en tilbagevendende situation (jf. indberetningen om personalets kendskab til tidligere lignende situationer), bad jeg botilbuddet om at oplyse om botilbuddet havde overvejet at ansøge om en godkendelse efter den tidligere bestemmelse i § 126, stk. 2, i serviceloven (nu § 126 a i serviceloven om hygiejne-situationer).

Kommunen har i udtalelsen oplyst at Skovsbovej ikke har ansøgt om godkendelse efter § 126 i serviceloven (hygiejne-situationer) da der ikke har været tale om gentagne eller tilbagevendende situationer.

Baggrunden for mit spørgsmål var indberetningens oplysninger om "personalets kendskab til tidligere lignende situationer".

Jeg foretager mig ikke mere på dette punkt.

I min rapport oplyste jeg at der i ingen af de sager som jeg fik, er svaret på de fortrykte spørgsmål om tidligere foranstaltninger efter servicelovens §§ 125, 127 og 128 over for den pågældende borger.

Jeg antog at de fortrykte spørgsmål i skemaerne normalt udfyldes, og at der i disse sager er tale om enkeltstående fejl.

Herefter skrev jeg at i 2 af sagerne er feltet til borgerens bemærkninger udfyldt, og at i den sidste sag er feltet ikke udfyldt, og jeg anbefalede at Skovsbovej tilføjede en kort bemærkning i feltet til borgerens bemærkninger i tilfælde af at der ingen kommentarer er.

Kommunen har i udtalelsen oplyst at Skovsbovej har retningslinjer for magtanvendelse, og at registreringer laves straks eller senest dagen efter episoden som førte til magtanvendelsen. Alle felter i skemaet udfyldes og Skovsbovej noterer hvis beboeren ikke har kommentarer eller hvis det ikke har været muligt at indhente beboerens beskrivelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

6.1. Normeringer og sammensætning.

Ledelsen oplyste under inspektionen at der ikke tidligere havde været rekrutteringsproblemer, men at der var oplevet nogle i 2009. I rapporten bad jeg om at få oplyst om der aktuelt er rekrutteringsproblemer.

Kommunen har oplyst at der aktuelt ikke er rekrutteringsproblemer.

Jeg har noteret mig det oplyste.

6.2. Vikarer og sygdom

I rapporten bad jeg – på baggrund af en tilsynsrapport af 2. november 2009 – om oplysninger om hvad "introforløbet" (for vikarer) indebar.

Kommunen har oplyst at introduktionsforløbet for timelønnede vikarer består af 5 introduktionsdage hvor man kommer rundt i alle huse. Forløbet er struktureret og er beskrevet i en håndbog og en medfølgende tjekliste og består overordnet af introduktion til organisationen, det enkelte hus, beboerne, opgaver og ansvarsområder samt dokumentation.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg bad også om oplysninger om hvorvidt der er fastsat overordnede retningslinjer for hvilke krav der kan stilles til vikarpersonale, herunder om de får kursus i førstehjælp.

Kommunen har i udtalelsen oplyst at vikarpersonale skal have en relevant grunduddannelse som eksempelvis sygeplejerske, social- og sundhedsassistent, pædagog eller ergoterapeut. I enkelte tilfælde ansættes timelønnede vikarer der er under uddannelse til de nævnte fag, og som har været i praktik på Skovsbovej. Kommunen har endvidere oplyst at der ikke stilles krav om førstehjælpskursus.

Jeg går ud fra at der på vagter altid er personer til stede der kan førstehjælp, f.eks. på baggrund af deres uddannelse som f.eks. sygeplejerske. Endvidere beder jeg kommunen overveje om der er behov for kurser i førstehjælp for personer der eventuelt ikke (endnu) måtte have et sådant kursus.

7.1. Svendborg Kommunes generelle tilsynskoncept

Ansvar for og tilsynet med botilbuddet Skovsbovej overgik den 1. januar 2010 fra Region Syddanmark til Svendborg Kommune.

Svendborg Kommune har udarbejdet et tilsynskoncept af 11. november 2009 ("Tilsyn med sociale tilbud i Svendborg Kommune – døgntilbud"). Skovsbovej er ikke nævnt i notatet der opremser 6 institutioner som er omfattet af proceduren/tilsynskonceptet af 11. november 2009. Jeg modtog konceptet i forbindelse med inspektionen af Skovsbovej, og jeg gik derfor ud fra at Skovsbovej også (helt eller delvist) er omfattet af konceptet.

I e-mail af 23. november 2009 blev det oplyst at antallet af årlige tilsyn ændres pr. 1. januar 2010.

Jeg bad kommunen præcisere hvad ændringen pr. 1. januar 2010 indebar i forhold til antallet af og typen af tilsyn.

Svendborg Kommune har i udtalelsen bl.a. oplyst følgende:

"Tilsyn foregår (...) sådan at:

Antallet af ordinære tilsyn ændres ikke, men antallet af uanmeldte tilsyn forøges generelt i Svendborg Kommune hvilket også får indvirkning på Skovsbovej 111. Tilsynet bliver et dialogbaseret tilsyn med fokus på kontrolaspektet der skal sikre, at tilbuddene overholder gældende lovgivning, og at tilbuddet det enkelte sted er i overensstemmelse med det grundlag, kommunalbestyrelsen har vedtaget med hensyn til målgruppe, indsats, ledelse og økonomi.

Kvalitetsaspektet – der skal sikre, at botilbuddet anvender gode faglige standarder i dets ydelser og opgaveløsning. Målet er at sikre, at der fastholdes en basis-kvalitet, der lever op til det udmeldte serviceniveau. Den faglige kvalitet i tilbuddet vurderes gennem borgernes og de pårørendes oplevelser af tilbuddets opgaveløsning."

Jeg har noteret mig det oplyste.

I rapporten forstod jeg – i forlængelse af bemærkningerne om tilsynskonceptet – at et privat firma Revas ApS deltager i tilsynsvirksomheden hvilket fremgik af en påtegning på tilsynskonceptet af 11. november 2009. Jeg gik derfor ud fra at Revas ApS, helt

eller delvist, udfører selve tilsynsbesøgene på kommunens ansvar. Jeg bad om at modtage eventuelle skriftlige retningslinjer herom.

Kommunen har oplyst der er indgået en samarbejdsaftale med Revas ApS for perioden 2011-2012 som omfatter den kommunale tilsynsforpligtelse der består af årlige anmeldte tilsyn. Kommunen vedlagde samtidig samarbejdsaftalen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

7.2. Konkrete tilsyn på Skovsbovej

I min rapport af 25. maj 2011 indgik det at der primo marts 2011 kun forelå tilsynsrapport af 11. november 2009 og rapport fra et uanmeldt tilsyn i april 2009.

Jeg fik i e-mail af 9. maj 2011 fra Skovsbovej oplyst at der har været foretaget et anmeldt tilsyn i marts 2010 og et uanmeldt tilsyn i november 2010, og at tilsynsrapporterne endnu ikke var lagt på hjemmesiden.

Rapporten af 2. november 2009 om et uanmeldt tilsyn foretaget af Region Syddanmark den 28. oktober 2009 modtog jeg med e-mail af 4. december 2009 fra botilbudet.

Da de to ovennævnte tilsyn foretaget i marts og november 2010 primo maj 2011 endnu ikke var offentliggjort på hjemmesiden, bad jeg i rapporten Svendborg Kommune om oplysninger om baggrunden herfor.

Kommunen har i udtalelsen af 16. august 2011 oplyst at rapporterne ikke er blevet offentliggjort da afdelingens side har været under opbygning, og at rapporterne vil fremgå af kommunens hjemmeside i 3. kvartal 2011.

Jeg beder om underretning om offentliggørelsen af tilsynsrapporterne.

Opfølgning

Som det fremgår af de enkelte punkter ovenfor, har jeg bedt botilbuddet Skovsbovej og Svendborg Kommune om nærmere oplysninger mv. om forskellige forhold.

Jeg beder om at oplysningerne mv. fra Skovsbovej sendes gennem Svendborg Kommune for at kommunen kan få lejlighed til at kommentere det som Skovsbovej anfører.

Underretning

Denne rapport sendes til Skovsbovej, Svendborg Kommune, Folketingets Retsudvalg og Skovsbovejs beboere og pårørende.

Lenart Frandsen
Inspektionschef